

A SYRINGA JOSIKAEA LEIRÁSÁNAK KELTE.

Dr. BORRÁS VINCÉ-től.

A *Syringa Josikaea*, magyarföldi orgonafaj, legelső leírása és helye gyanánt rendszeren a «Flora» v. «Allgemeine Botan. Zeitung» 1831 Nr. 5, 67. lapját idézik; erre hivatkoztam magam is a Természetráji füz. VIII. (1884) 75. és 118. lapjain.

Erre a szerkesztőség * alatt, ! jellel *Reichenbach* Fl. Germ. excurs. 1830, mint előbbi forrást ajánlja. Mind a «Flora» 1831, mind pedig *Reichenbach* Flora excursoriája idegen forrás, azért az igazság és tudomány érdekében a szerkesztőség jegyzetére a következőket bátorodom megjegyezni.

Tökéletesen igaz, hogy *Reichenbach* i. m. I. kötetén 1830 áll; de a második kötetén 1830—32. olvasható. Ugyan e kötet címleple után való lapon a következők olvashatók:

Acroblastae ed. 1830. Ez a p. 1—140.

Phylloblastae ed. 1831. Ez a 141. laptól kezdődik s itt a 432. lapon van a *S. Josikaea* leírása. Világos tehát, hogy a *S. Josikaea* *Reichenbach* Fl. excursoriájában is 1831-ben látott világot. De továbbá ha meggondoljuk, hogy a *S. Josikaea* rövid leirással a «Flora»-nak 5-ik számában, a 67. lapon jelent meg; itt 1831-ben is bizonyosan hamarabb olvasták a botanikusok, mint *Reichenbach*-nak lassabban készülő munkájában a 432. lapon, ezért a botanikusok nem ok nélkül ezítálgák a «Flora 1831. p. 67.» *Reichenbach* és *Janka* urakkal szemben. Hátra van még *Reichenbach* pl. Crit. tom. 8, Nr. 1049, mely szintén 1830-ban jelent volna meg. Azonban azt hiszem ez a számozás is csak a munkának egy évvel való hibás öregebbítése, mert *Reichenbach* már e munkának 32. lapján a Fl. Germ. excursoriára és ebben a *Syr. Josikaea* számára hivatkozik, a mely mint fentebb láttuk 1831-ből való. Mi tehát ezentúl is a «Flora» 1831. p. 67.» mellett maradunk, *Reichenbach* anachronismusa ellenében.

*

Dr. BORRÁS VINCZE úrnak föntebbi soraira a következőket jegyezzük meg. *Jacquin* báró a *Syringa Josikaea*-t Németországban legelőször az orvosok és természetvizsgálóknak Hamburgban az 1830. évi szeptember hó 20-án tartott első ülésén ismertette meg; ezen ülés növénytani tárgyalásairól a jelentés a «Flora» 1831-ki 1. februári havi számában jelent meg. Ugyanennek a folyóiratnak 1831. évi 23-ik vagyis 1. júniusi számában, a 400. lapon a következő passus olvasható:

«... Demselben hochherzigen und um die Wissenschaft unsterblich verdieneten Herrn Freiherrn (d. i. *Jacquin*) verdankt auch Herr Hofrath *Reichenbach*

diese Pflanze, und gibt uns *fast zu derselben Zeit, wo sie in Deutschland bekannt geworden ist*, eine characteristiche Abbildung in seinem Original-Kupferwerke unter Nr. 1049; auch in seiner Flora germanica, welche auf eine überraschende Weise die allerneuesten Entdeckungen versammelt, finden wie sie p. 432 schon beschrieben.»

Ebból nyilvánvaló, hogy ha a Flora germanica excursoria-tól eltekintünk, az első idézendő forrás Reichenbach: «Iconographia botanica seu plantæ criticæ»-je lesz, a melynek VIII. kötetében (az 1830-as évszámmal) van a Syringa Josikæa-

Végül megemlíthetjük, hogy a magy. nemz. muzeum növény-gyűjteményében van egy eredeti példány Syringa vincetoxifolia Baumg., a melyet Sadler kapott és a mely tulajdonképen S. Josikæa. Baumgarten eredeti etiquette-jén még olvasható: «ex loco natali Bujfunu 1834 ab me lecta.» A S. Josikæá-nak ez az eddig ismeretlen termő helye tehát Hunyadmegyében volna.

JANKA VICTOR.